

**КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - ДРУШТВО ЗА НЕЖИВОТНО
ОСИГУРУВАЊЕ СКОПЈЕ**

**ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ОД ОДГОВОРНОСТ
НА УГОСТИТЕЛСКА ДЕЈНОСТ**

I. ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

Предмет на осигурување

Член 1

- (1) Овие Посебни услови се применуваат за осигурување од одговорност на Угостителски друштва, кои со закон се регистрирани за обавување на угостителска дејност.
- (2) Под угостителска дејност, во смисла на овие Посебни услови, се подразбира дејност што ја вршат: хотели, кафеани, пансиони, одморалишта, средени кампови, и сл.

Значење на одделни изрази

Член 2

- (1) Одделните изрази во овие Услови ги имаат следните значења:
 - 1) **осигурувач** - Кроација осигурување А.Д. Друштво за неживотно осигурување Скопје;
 - 2) **договорувач на осигурување** - лице коешто со осигурувачот го склучува договорот за осигурување;
 - 3) **осигуреник** - лице чијашто одговорност е покриена со осигурувањето;
 - 4) **трето лице** - лице кое не е субјект на договорот за осигурување, односно лице чија одговорност не е покриена со осигурувањето како и работник на осигуреникот;
 - 5) **сума на осигурување** - највисок износ на обврската на осигурувачот за секој осигурен случај;
 - 6) **премија** - износ што се плаќа за осигурување врз основа на договорот за осигурување;
 - 7) **полиса** - исправа на договорот за осигурување;
 - 8) **осигурен случај** - иден неизвесен и независен од исклучивата волја на осигуреникот штетен случај, кој има за последица настанување на штета за кој надомест може да бара трето оштетно лице;
 - 9) **извор на опасности** - дејност (занимање), ствари (подвижни и неподвижни), правен однос или одредено својство од кои може да настане одговорност како ризик покриен со ова осигурување.

II. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Предмет на осигурување

Член 3

- (1) Предмет на осигурување според овие Услови е законската одговорност на осигуреникот за штета настаната со смрт, повреда на телото или здравјето како и оштетување или уништување на ствари на трето лице.
- (2) Со ова осигурување се покрива одговорноста за штета која настанала важи - или од дејност на осигуреникот, од поседување ствари, од правен однос, или од одредено својство како извор на опасност, што се одбележани во полисата за осигурување, односно во понудата за осигурување.
- (3) Со осигурувањето е покриена и одговорноста на осигуреникот поради оштетување, уништување, исчезнување или кражба на ствари за лична потреба на

гостите што ги доведле во угостителскиот објект. Како ствари за лична употреба се сметаат и: аматерски фото-апарат и камера со прибор, опрема за викенд и кампување, радио и ТВ приемник, касетофон, двоглед, ловечка пушка, лично оружје и спортски реквизити.

(4) Осигурувањето не се однесува на одговорност за штети настанати:

- 1) на стварите на гостите при нивната употреба, обработка или работење врз нив од страна на осигуреникот;
- 2) при исчезнување или кражба на ствари на гостите ако тие се внесени во простории кои се пристапни на секој, во кои се послужува храна и пијалок и сл. освен ако се предадени кај осигуреникот на чување.

(5) Ако посебно се договори, со осигурувањето е покриена и одговорноста на осигуреникот за штети на возила според следните одредби:

- 1) со осигурувањето е покриена и одговорноста на осигуреникот за оштетување, уништување, исчезнување, кражба и замена на возила оставени на чување (моторни возила, приколки, мотори и велосипеди);
- 2) доколку возилото не е сместено во заклучена гаража, од осигурувањето се исклучени штетите на ствари кои се наоѓаат на или во возилото како и одделни делови на возилото, освен стварите кои сервиски се произведуваат со возилото и стварите кои според прописите би требало да се наоѓаат во возилото;
- 3) осигурувачот е во обврска само тогаш кога располага со точно одредено паркиралиште обележано за возила и ако возилата се прописно сместени и обезбедени и под услов да постои постојан чувар.

(6) Одговорноста за штети при исчезнување или кражба на пари, накити, хартии од вредност и документи од секој вид, покриена е со осигурувањето ако тие ствари му се предадени на осигуреникот и се сместени во заклучена каса.

(7) Со осигурувањето е опфатена и одговорноста:

- 1) од помошни погони што му припаѓаат на осигуреникот (како: перални, кујни, фурни, месарници и сл.), а кои му служат исклучиво за обавување на дејноста на осигуреникот;
- 2) од поседување на предмети, простории и терени за спорт и рекреација што гостите ги користат бесплатно;
- 3) од користење на лифтови за превоз на лица и товар.

Исклучување од осигурување

Член 4

(1) Осигурувањето не се однесува на:

- 1) Одговорност на осигуреникот за намерно причинета штета, освен ако штетата намерно ја причинил работник на осигуреникот, осигурувачот

стапува во правата на осигуреникот спрема работникот како одговорно лице;

- 2) одговорност за штети што се во непосредна или во посредна врска со користење на нуклеарна енергија освен одговорност за штети од радиоизотопи што се користат за мирновременски цели (во медицината, биологијата, индустријата, земјоделството и т.н.);
- 3) одговорност за штети настанати со држење или употреба на моторни возила и други возила на моторен погон (трактори, мотокултиватори, „самоодни“ работни машини), воздухоплови и возила на вода, освен кога не се во функција на моторни возила и кога не можат да бидат покриени со осигурување од автоодговорност;
- 4) штети што ќе ги претрпи осигуреникот, брачниот другар на осигуреникот, децата и други лица коишто живеат со него во заедничко домаќинство и кои е должен да ги издржува;
- 5) одговорност на осигуреникот врз основа на договорно проширување на неговата одговорност и за случаи за кои, инаку, по Закон не одговара;
- 6) штети на ствари или извршени работи кои, осигуреникот или некое друго лице по негов налог или за негова сметка, ги изработил или испорачал, ако причината за штетата е во изработката или испораката;
- 7) штети од производи со недостатоци;
- 8) штети на туѓи ствари причинети при обавување на осигурената дејност (занимање) на овие и со овие ствари (како на пр: обработка, поправка, превоз, испитување и сл.), освен ако до штетата дошло поради настан, кој не е во непосредна врска со професионални пропуштања на осигуреникот;
- 9) штети кои настанале како последица на свесно постапување, спротивно на прописите или правилата по кои се обавува дејноста, односно занимањето како извор на опасности од полисата;
- 10) штети што се последица на загадување на воздухот;
- 11) штети што се последица на професионални заболувања на работниците на осигуреникот;
- 12) од осигурувањето е исклучена одговорноста за штети до кои би дошло поради тоа што осигуреникот не ги одржувал, менувал и поправал уредите за прочистување на отпадните води и други отпадни продукти, ниту пак се придржувал кон други мерки предвидени со прописите за заштита на животната средина.

(2) Со осигурувањето не се покриени штети кои настануваат на стварите заради:

- 1) трајно дејство на температури, гасови, пареа, влага или врнежи (чад, саѓи, прашина и др.), како и заради мувлосаност, потреси, шумови и сл. што има за последица постепено настанување на штетата;
- 2) спуштање и лизгање на земјиште;
- 3) поплава на стоечки, истечни и подземни води.

Територијално важење на осигурувањето

Член 5

- (1) Со осигурувањето се опфатени осигурени случаи што настанале на територијата на Република Македонија, а на територијата на други земји само ако тоа посебно се договори или ако тоа е предвидено со посебни одредби, освен доколку не се работи за чисто имотна штета.

Осигурен случај

Член 6

- (1) Осигурен случај е иден, неизвесен и независен од исклучивата волја на осигуреникот, штетен настан, врз основа на кој трето оштетено лице би можело да бара надомест на штета.
- (2) Се смета дека осигурениот случај настанал оној момент кога таквиот настан почнал да се остварува.
- (3) Како еден осигурен случај се сметаат и повеќе временски поврзани штети ако се тие последица на иста причина.

Временско важење на осигурувањето

Член 7

- (1) Осигурувачот е во обврска само тогаш ако осигурениот случај настане за време на важење на осигурувањето.
- (2) Осигурениот случај којшто настанал за време на важењето на осигурувањето, а чијашто причина е од периодот којшто претходи на склучување на договорот за осигурување или од време кога осигурувањето било прекинато, покриен е со осигурување само тогаш ако на договорувачот на осигурувањето или на осигуреникот до почетокот на осигурувањето или повторниот почеток на осигурувањето не му биде позната причината од која потекнува осигурениот случај.
- (3) Кај штетите заради повреда на здравјето кои настануваат постепено, во случај на сомневање се смета дека штетниот настан настанал тогаш кога првиот пат со лекарски наод е утврдена повредата на здравјето.

Сума на осигурување

Член 8

- (1) Сума на осигурување е горната граница на обврските на осигурувачот по еден осигурен случај, па и тогаш кога за штетата одговараат повеќе лица чијашто одговорност е покриена со ова осигурување.
- (2) Сумата на осигурувањето е единствена за лица и за предмети.
- (3) По настанувањето на осигурениот случај и исплата на оштетата осигурувањето останува и понатаму на сила во висина на сумата на осигурување од полисата.

Обврска на осигуреникот по настанување на осигурен случај

Член 9

- (1) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за настанувањето на осигурениот случај како и за

поднесеното барање за надомест на штетата веднаш, а најдоцна во рок од три дена по создавањето.

- (2) Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот и тогаш кога барањето за надомест на штета против него ќе биде истакнато преку суд, ќе биде ставен во притвор, како и тогаш кога ќе биде поведена постапка за обезбедување на докази.
- (3) Ако е поведен извид подигнат обвинителен акт, или е донесена Одлука за кривична постапка, осигуреникот е должен за тоа веднаш да го извести осигурувачот, па и тогаш кога веќе го пријавил настанувањето на штетниот настан. Исто така е должен да го достави наодот на надлежниот орган во врска со настанатиот штетен настан.
- (4) Ако со осигурувањето е покриена штета што настанала заради кражба на ствари, осигуреникот е должен без одлагање да ја пријави кражбата на органот на јавната безбедност.
- (5) Осигуреникот не е овластен без претходна согласност на осигурувачот да се изјасни за барањето за надомест на штета, а особено да го признае потполно или делумно, да за барањето за надомест за штета се израмни како ниту да изврши исплата, освен ако спрема фактичката состојба не можело да се одбие признанието, порамнувањето односно исплатата, а да со тоа не се направи очигледна неправда. Ако осигуреникот во заблуда сметал дека постои негова одговорност или дека се исправно утврдени фактите, тоа нема да го оправда.
- (6) Ако оштетениот поднесе тужба за надомест на штета против осигуреникот, осигуреникот е должен да му достави на осигурувачот судска покана односно тужба и сите писма во врска со штетниот настан и со барањето за надомест на штета како и водењето на спорот да му го препушти на осигурувачот.
- (7) Ако осигуреникот се спротивставани на предлогот на осигурувачот барањето за надомест на штета да се реши со порамнување, осигурувачот не е должен да го плати вишокот на надоместот, на каматите и трошоците кои што при тоа настанале.
- (8) Во случај оштетениот со барањето за надомест на штета непосредно му се обрати на осигурувачот, осигуреникот е должен на осигурувачот да му ги даде сите докази и податоци со кои располага, а кои се неопходни за утврдување на одговорноста за причинетата штета и за оцена на основаноста на барањето, обемот и висината на штетата.
- (9) Ако при променети околности осигуреникот го стекне правото да се укине или намали рентата на оштетеното лице, должен е за тоа да го извести осигурувачот.
- (10) Доколку осигуреникот не се придржува на обврските од овој член ќе ги сноси штетните последици коишто настануваат при тоа освен ако тие би настанале и кога би се придржувал на обврските.

Обврска на осигурувачот по поднесеното барање од оштетеното лице

Член 10

Во врска со поднесеното барање за надомест на штета од страна на оштетеното лице осигурувачот има обврска:

- 1) заедно со осигуреникот да преземе одбрана на неосновани или претерани барања за надомест на штета (правна заштита - член 15);
- 2) да ги задоволи основните барања за надомест на штета (надомест на штета - член 16);
- 3) да ги надомести трошоците на судската постапка (надомест на трошоците на постапката - член 17).

Правна заштита

Член 11

- (1) Обврската на осигурувачот за давање правна заштита опфаќа:
 - 1) испитување на одговорноста на осигуреникот за настанатата штета;
 - 2) водење спор во име на осигуреникот, ако оштетениот остварува право на надомест на штета во процесната постапка;
 - 3) давање во име на осигуреникот на сите изјави коишто ги смета за целисходни за задоволување или одбрана на неоснованото или претераното барање за надомест на штета;
- (2) Во согласност и со упатство од осигурувачот, водењето на спорот може да му се довери на осигуреникот кој во таков случај е должен да се придржува на упатствата и налозите на осигурувачот во поглед на водење постапка во парница.
- (3) Осигурувачот може да го преземе водењето на процесот или да стапи на место на осигуреникот или да учествува во својство на вмешувач.
- (4) Осигурувачот е овластен да одбие да го води спорот или да го препушти водењето на спорот на осигуреникот ако оцени дека нема место за давање правна заштита со оглед на односот помеѓу висината на сумата на осигурување.
- (5) Во случај осигурувачот на име надомест на штета да ја исплати сумата на осигурување пред покренување на спорот, престанува и неговата обврска на правната заштита.

Надомест на штета

Член 12

- (1) Осигурувачот го исплатува надоместокот од осигурувањето во срок од 14 дена, сметајќи од денот кога ја утврдил својата обврска и висината на таа обврска.
- (2) Осигурувачот го исплатува надоместот од осигурувањето врз основа на:
 - 1) признанието кое што го дал или одобрил;
 - 2) порамнувањето кое што го заклучил или одобрил;
 - 3) судската одлука.
- (3) Осигурувачот е овластен на име надомест на осигуреникот да ја положи сумата на осигурување, па

во тој случај се ослободува од сите обврски и постапки во врска со осигурениот случај.

- (4) Осигурувачот учествува во депонирањето заради обезбедување на надомест на штета за која осигуреникот би бил должен врз основа на законските прописи или судските одлуки и тоа најмногу до износот на висината на неговата обврска за надомест на штета.
- (5) Ако осигуреникот е должен да плати на име надомест на штета рента, а капитализираната вредност на рентата ја преминува сумата на осигурување, или остатокот на сумата по одбивање на другите давачки во врска со истиот осигурен случај, долгуваната рента ќе се надомести само во сразмер помеѓу сумата на осигурување, односно остатокот на сумата на осигурување и капитализираната вредност на рентата.
- (6) Капитализираната вредност на рентата за пресметување на пропорциите, се смета врз основа на важечките таблици на смртност за осигурување на живот во Република Македонија.
- (7) Ако осигурувачот се спротивстави на предлогот на осигуреникот да се спогоди по барањето за надомест на штета, должен е да го плати надоместот, каматите и трошоците и тогаш кога ја надминува сумата на осигурување.

Надомест на трошоците на постапката

Член 13

- (1) Осигурувачот ги надоместува сите трошоци на процесната постапка доколку сам го водел спорот или дал согласност на осигуреникот за водење на спорот, па и тогаш кога барањето за надомест на штета не било основано.
- (2) Ако парницата е водена без знаење и согласност на осигурувачот, со осигурувањето се покриени и трошоците на спорот, до колку заедно со надоместот на штетата не ја надминуваат сумата на осигурување.
- (3) Осигурувачот ги сноси трошоците на бранителот во кривичната постапка покрената против осигуреникот заради настан кој би можел да има како последица поставување на барање за надомест на штета по основ на одговорност покриена со осигурувањето и тоа само исклучително ако е запознат со изборот на бранителот и се прифатил да ги сноси трошоците. Трошоците на кривичната постапка, како и трошоците на застапување на оштетениот, осигурувачот не ги надоместува.
- (4) Кога ќе ја изврши својата обврска со исплатата на сумата на осигурување, осигурувачот се ослободува од понатамошни давања на име надомест и трошоци за еден осигурен случај.

Непосредно барање на оштетно лице

Член 14

- (1) Ако оштетното лице своето барање или тужбата за надомест на штета го упати само спрема осигурувачот, осигурувачот ќе го извести за тоа осигуреникот и ќе го повика за да му ги даде сите потребни податоци и постапки во согласност со член 13 од овие Услови,

како и самиот осигуреник да ги преземе мерките заради заштита на своите интереси.

- (2) До колку во случајов од претходниот став осигурувачот одлучи да му исплати надомест на оштетениот во потполност или делумно, должен е за тоа да го извести осигуреникот.

III. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Премија на осигурување

Член 15

- (1) Ако основ за преместување на премијата е годишниот нето личен доход на работниците, конечната пресметка на премијата се врши по завршувањето на годината врз основа на остварениот личен доход.
- (2) Во случај на престанување на договорот за осигурување пред договорениот рок на траење, ако договорувачот имал некаков попуст на траење на осигурувањето, должен е износот на премијата одобрена на име попустот, да му го врати на осигурувачот.

Престанување на обврската на осигурувачот

Член 16

- (1) Обврската на осигурувачот престанува:
 - 1) кај договорот за осигурување со одреден рок на траење, со истекот на 24-от час од денот што е наведен во полисата како ден на истек на осигурувањето, доколку не е поинаку договорено;
 - 2) кај договорот за осигурување со неодреден рок на траење ако во полисата е наведен само почетокот на осигурувањето, осигурувањето се продолжува од година во година освен ако некоја од договорните страни најдоцна три месеци пред истекот на тековната година на осигурувањето, писмено ја извести другата страна за откажување на договорот за осигурување. Во тој случај, договорот за осигурување престанува со истек на дваесет и четвртиот час од последниот ден на тековната година на осигурување.

Начин на известување

Член 17

- (1) Сите известувања и пријави, што се должни да ги направат договорните страни во смисла на одредбите од овие Услови, мора задолжително да се потврдат писмено ако се направени усмено, по телефон, со телеграма или на некој друг сличен начин.
- (2) Како ден на прием на известувањето, односно пријавата, се смета денот кога е примено известувањето, односно пријавата. Ако известувањето, односно пријавата е испратена препорачано по пошта, како ден на прием се смета денот кога е предадена во пошта.
- (3) Спогодбите што се однесуваат на содржината на договорот полноважни се само ако се заклучени во писмена форма.

Измена на називот или адресата (фирма)

Член 18

- (1) Договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот е должен за измените на името, називот или адресата, да го извести осигурувачот во рок од 15 дена од денот на настанувањето на промената.
- (2) Ако договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот не го извести осигурувачот за промените од претходниот став, за полноважност на известувањата што ги испраќа осигурувачот, доволно е ако му упати на договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот препорачано писмо според последните податоци за адресата на станот, деловните простории, односно имињата и називите со кои располага. Известувањето станува полноважно на денот кога според редовниот тек на работите станало полноважно кога не би настанале промените од претходниот став.

Измени на условите за осигурување и тарифата на премии

Член 19

- (1) На договорите за осигурување, заклучени на траење, подолго од една година, измените во условите за осигурување и Тарифата на премии, извршени по склучување на договорот за осигурување, ќе се применуваат дури по истекот на годината на осигурување, освен ако се поповолни за осигуреникот.
- (2) Осигурувачот е должен, на писмен или друг соодветен начин да го извести договорувачот на осигурувањето за извршените измени во условите за осигурување, односно Тарифата на премии.
- (3) Договорувачот на осигурувањето има право во рок од 30 дена од денот на приемот на известувањето за извршените измени во условите за осигурување, односно Тарифата на премии, да го откаже договорот за осигурување.
- (4) Во случај на отказ од претходниот став, договорот за осигурување престанува во 24 часот од последниот ден на тековната година на осигурувањето во која е извршена измената во условите за осигурување, односно во Тарифата на премии.
- (5) Ако договорувачот на осигурувањето не го откаже договорот во рокот одреден во став (3) на овој член, договорот за осигурување се менува со почетокот на наредната година на осигурување, во согласност со извршените измени во условите за осигурување, односно Тарифата на премии.

Примена на законските прописи и општите услови за осигурување на имоти

Член 20

- (1) На прашањата што не се регулирани со условите, ќе се применуваат соодветни одредби од Законот за облигациони односи.
- (2) Доколку не се во спротивност со овие Општи услови, на осигурувањата склучени по овие Услови се применуваат и Општите услови за осигурување на имоти.

Надлежност во случај на спор

Член 21

- (1) Во случај на спор помеѓу осигуреникот, односно договорувачот на осигурувањето и осигурувачот, надлежен е судот спрема местото на склучување на договорот за осигурување.

Примена на овие услови

Член 22

- (1) Овие Услови за осигурување се применуваат на осигурување на имотот освен на оние видови на осигурување кои во условите за осигурување имаат и одредби од Општите услови за осигурување на имоти.
- (2) На договорот за осигурување на имотот се применуваат и други обврзни одредби од Законот за облигационите односи - Глава XXX - осигурување, а диспозитивните одредби, доколку прашањата на кои се однесуваат не се со овие Услови поинаку регулирани.
- (3) Ако односите што се регулираат со одредбите од овие услови поинаку се регулирани во условите, односно во Посебните услови за одделни видови осигурување на имот, ќе се применуваат од тие Услови на осигурување.

Правна поука

Член 23

- Доколку осигуреникот или корисникот на осигурување не се задоволни од првостепената одлука, имаат право да поднесат приговор во рок од 8 (осум дена) до Комисијата која одлучува по приговори.
- Договарачот, осигуреникот или корисникот на осигурувањето, можат да достават жалба во однос на осигурувачот до Агенцијата за супервизија на осигурување (АСО), како орган надлежен за супервизија на друштвата за осигурување.
- Во случај на спор помеѓу договорувачот на осигурувањето, односно осигуреникот и осигурувачот, надлежен е стварно надлежниот суд според местото на склучување на договорот за осигурување.

Претседател на Одбор на директори
Иван Фабијанчиќ